

Complexnummer: 525242

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Technische Physica

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

525243, 525244

Woonplaats

Delft

Gemeente

Delft

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Prof. Snijdersstraat 5, 2628 RA te Delft

Complexomschrijving

Inleiding

Complex voormalig Laboratorium van de Afdeling Physica en Electrotechniek van de Polytechnische School (nu TU), bestaande uit een LABORATORIUM en een KETELHUIS met SCHOORSTEEN en MACHINISTENWONING. Het complex is voltooid in 1902-1903 naar ontwerp in Neo-Gotiek van de architect J. van Lokhorst.

In 1896 maakte Snijders een voorontwerp voor het nieuwe gebouw voor Elektrotechniek. Vervolgens maakte een aantal architecten een studiereis, waarbij verschillende laboratoria werden bezocht. Daarop paste rijksbouwmeester J. van Lokhorst in 1898 het idee van Snijders aan en integreerde hij bovendien een laboratorium voor Natuurkunde in het plan. Het ketelhuis met schoorsteen moest dienst doen als verwarmingscomplex voor een aantal, destijds nog deels te realiseren, gebouwen van de Polytechnische School in het bouwblok omgeven door Kanaalweg, Mijnbouwplein, Mijnbouwstraat en Julianalaan.

Omschrijving

Het complex ligt op het oostelijke deel van het universiteitsterrein dat wordt omgeven door het Rijn-Schiekanaal met daarlangs de Kanaalweg, het Kanaalpad, het Mijnbouwplein, de Mijnbouwstraat en de Julianalaan. Op dit terrein bevinden zich verder onder meer het Laboratorium voor Microchemie en Metallografie, het gebouw voor Mijnbouwkunde en Petroleumwinning en het vml. gebouw voor de Afdeling Geodesie, Landmeten en Waterpassen. Het complex bestaat uit twee onderdelen.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het hoofdgebouw, voormalig laboratorium, ligt terug ten opzichte van het kanaal, waardoor vóór het gebouw een open ruimte is ontstaan en het zicht op het Gebouw voor Geodesie uit 1891 is behouden. In de zuidwestelijke oksel van het T-vormige hoofdgebouw bevindt zich een groot, houten dynamolokaal.

Vrijstaand van het hoofdgebouw bevindt zich langs de westzijde (aan het Kanaalpad) een langgerekt nevengebouw, waarin zich het ketelhuis met een schoorsteen (Kanaalpad) en een machinistenwoning bevinden.

Waardering

Het complex, voormalig laboratorium van de Afdeling Physica en Electrotechniek van de Polytechnische School, is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als uitdrukking van een specifieke functie en vanwege de plaats die het inneemt in de geschiedenis van de Technische Universiteit Delft;

- als voorbeeld van de bouwstijl, namelijk de Neo-Gothiek, vanwege de plaats die het inneemt in het oeuvre van de rijksarchitect Van Lokhorst en vanwege de karakteristieke hoofdvorm, materiaalgebruik, detaillering en interieur en de hoge mate van gaafheid daarvan.

Het complex heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan het Rijn-Schiekanaal en de ruimtelijk-functionele en visuele relatie met de omringende gebouwen van de TU-wijk.

Monumentnummer*: 525243

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 mei 2002
Kadaster deel/nr	82922/164

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Delft	Delft	Zuid-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Prof. Snijdersstraat	5			2628 RA	Delft		
Prof. Schermerhornstraat	4			2628 PZ	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	1	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	2	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	3	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	4	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	5	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	6	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	7	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	8	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	9	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	10	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	11	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	12	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	13	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	14	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	15	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	16	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	17	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	18	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	19	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	20	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	21	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	22	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	23	2628 EB	Delft		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Kanaalweg	3 A	A	24	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	25	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	26	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	27	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	28	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	29	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	30	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	31	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	32	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	33	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	34	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	35	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	36	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	37	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	38	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	39	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	40	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	41	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	42	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	43	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	44	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	45	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	46	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 A	A	47	2628 EB	Delft		
Kanaalweg	3 B	B		2628 EB	Delft		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Delft	A			9879
Delft	A			9350

*Omschrijving***

Inleiding

Hoofdgebouw, voormalig LABORATORIUM, onderdeel van het complex voormalig laboratorium van de Afdeling Physica en Electrotechniek van de Polytechnische School (nu TU). Het gebouw is naar het ontwerp in Neo-Gotiek van J. van Lokhorst uit 1899 in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

1902-1903 gebouwd.

In een apart bouwvolume werd het dynamolokaal van het laboratorium ingericht.

Aan de oostzijde bevindt zich de belendende directeurswoning.

Toen in 1930 het nieuwe Natuurkundegebouw aan het Mijnbouwplein in gebruik werd genomen, kwam het gebouw beschikbaar voor de Afdeling der Electrotechniek. Enkele ruimten op de derde verdieping gingen dienst doen voor het onderwijs in het IJkwezen.

Het gebouw werd toegerust met een goederenlift voor het vervoer van werktuigen. Deze werden verder getransporteerd met behulp van lorries, die over rails naar de collegezalen voeren. Deze rails bevinden zich nog steeds in het gebouw.

Omschrijving

Het hoofdgebouw is in grauwe baksteen (kruisverband) opgetrokken vanuit een samengestelde plattegrond. Het bestaat uit een T-vormig hoofdvolume dat aan de zuidwestzijde via een tussenlid verbonden is met het op rechthoekige plattegrond opgetrokken dynamolokaal. Ten zuiden van de 'poot' van de T bevindt zich het trappenhuis.

Het hoofdvolume bestaat uit drie bouwlagen met een kaplaag. De samengestelde kap bestaat uit zadeldaken, afgeplatte zadeldaken en daken met wolfseind. De daken en spitsen van de hoektorens zijn gedekt met blauwe leien in resp. Rijn- en Maasdekking. De spitsen van de tentdaken worden door ranke, zinken pironen bekroond. De dakschilden worden doorsneden door dakkapellen met dubbele draairamen. Belendend ten oosten van het hoofdvolume bevindt zich een samengesteld bouwvolume met een samengestelde kap in twee bouwlagen, waarin zich onder meer de voormalige dienstwoning bevindt. Het volume bestaat uit een bouwdeel onder afgeplat schilddak, een uitbouw onder vijfzijdig schilddak en een volume onder zadeldak dat ingrijpt in het afgeplatte schilddak. Op het zadeldak een forse, gemetselde schoorsteen. Op de nokken van de andere daken pironen. Dit volume is gedetailleerd als het hoofdgebouw.

De gevels worden geleed door hardstenen waterlijsten, waarvan de onderste de vlakke plint afsluit. Hardsteen is voorts gebruikt bij de lateien, aanzetblokjes, neuten, tussen-, onder- en lekdorpels van de vensters, de dekplaten van de trapgevels en de 'kuipvormige' consoles van de arkels. Rond de rechtgesloten kruisvensters zijn gebakken kraalprofielen verwerkt. De vensters bevatten houten vaste en draairamen. De gevels worden verlevendigd door het gebruik van rode verblendsteen ter accentuering van de ontlastingsbogen boven de vensters, randen rond de spitsboogvormige spaarvelden en trapvensters en hoeken van de veelhoekige arkels. Er zijn vergaarbakken van de hemelwaterafvoer en smeedijzeren sierankers aangebracht. De geprofileerde, hardstenen daklijsten boven de met kraalranden afgesloten gevels worden gedragen door hardstenen klosjes.

De symmetrische noordgevel van het hoofdvolume aan het Rijn-Schiekanaal bestaat uit twee keer vijf traveeën aan weerszijden van de éénassige entree met (links daarvan) een driekantige uitbouw met het hoofdtrappenhuis. De hoekpaviljoens zijn twee traveeën breed en uitgevoerd met trapgevels en arkels. Iedere travee bestaat uit drie boven elkaar geplaatste kruisvensters. De entree bestaat uit een hardstenen stoep met drie treden en een hardstenen plint en rondom een geprofileerde en getoogde deuromlijsting. De getoogde porte-brisée is opgeklampt en heeft ijzeren gehengen en beslag. De middenstijl bestaat uit rijk gesneden houtwerk met een allegorische vrouw Physica. Aan weerszijden van de deur bevindt zich een tweedelig, getoogd zijlicht met voor het onderste raam diefijzers. De luifel tussen deur en bovenlicht is vervaardigd van getrokken ijzerwerk. De vijf bovenlichten met glas-in-lood worden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bekroond door vijf spitsboogvormige natuurstenen nissen met daarin florale motieven en een gekroond wapen. Het uitgebouwde trappenhuis bevat per bouwlaag en per zijde een samenstel van gekoppelde tweedelige vensters met daarboven blindnissen met natuurstenen traceringen en daarboven gekoppelde driedelige vensters met drie-pasmotief. Alle ramen zijn uitgevoerd met gekleurd glas-in-lood. De toppen van de trapgevels zijn uitgevoerd met spitsboogvormige spaarvelden, een zesdelig vensters met gemetselde stijlen in de top en overhoeks geplaatste pinakels met natuurstenen console. De beëindiging van de onderste trap is in natuursteen met floraal motief uitgevoerd.

De symmetrische zijgevel van het westelijke hoekpaviljoen bevat vier vensterassen. De achtergevel van dit paviljoen en het oostelijke paviljoen zijn identiek aan de voorgevel. De zijgevel van het oostelijke paviljoen is gedeeltelijk door de woning aan het oog onttrokken. De 'poot' van de T wordt aan de zuidzijde afgesloten met een evenwijdig aan de vleugel aan het Rijn-Schiekanaal gelegen volume. De kopgevels bevatten aan weerszijden hoekarkels, diverse typen vensters en een hangende bakstenen uitbouw ter hoogte van de derde bouwlaag, met lessenaarsdak met ijzeren vakwerkconstructie en vier vierkante vensters met glas-in-lood.

De zuidgevel wordt onderbroken door een trappenhuis en bestaat links en rechts daarvan uit twee brede traveeën. Iedere travee bevat op de eerste twee bouwlagen gekoppelde, vierdelige vensters en in de kaplaag steekcapen met wolfeind, waarin spitsboogvormige vensters met traceringen geplaatst zijn.

Het trappenhuis aan het hoofdvolume bestaat uit drie bouwlagen met plat dak en gemetselde balustrade. In de inspringende noordoosthoek een uitbouw onder lessenaarsdak van één laag met smalle, langgerekte vensters. Het trappenhuis wordt aan de westzijde grotendeels aan het zicht onttrokken door het dynamolokaal. Aan de oostzijde bevinden zich trapsgewijs verspringende, rechtgesloten en langgerekte vensters, waaraan het trappenhuis herkenbaar is. De gevel van het versmalde deel bevat op de verdiepingen gekoppelde vierdelige vensters.

De asymmetrische voorgevel van het nevenvolume bestaat uit vijf vensterassen van ongelijke breedte. Achter de drie rechtse vensters bevindt zich een dienstwoning. Het standaardtype kruisvenster in de linker travee wordt afgewisseld door rechtgesloten, staande vensters met dubbele draairamen en driedelige bovenlichten in de drie middelste traveeën. De tweede travee bevat de hoofdentree met een getoogde deur en driedelig bovenlicht met spitsboogmotief. De meest rechts travee bevat een getoogde deur met rechtgesloten bovenlicht. De zijgevel (oostzijde) bestaat uit een vensteras met op iedere bouwlaag een kruisvenster en rechtsdaarvan een driezijdige uitbouw met in ieder vlak een kruisvenster. De achtergevel is met een houten serre van één bouwlaag met houten balustrade uitgebouwd. Op de verdieping een getoogde opening met dubbele, getoogde openslaande balkondeuren. Daarboven tweedelig rechtgesloten venster. In kap dakkapel met twee ramen. In de trapgevel onder zadeldak in iedere bouwlaag driedelige vensters.

Het dynamolokaal bestaat uit twee bouwlagen met een flauw hellend schilddak, dat over de gehele lengte in het midden opgetild is. In de eerste bouwlaag bevinden zich rondom gekoppelde, rechtgesloten vensters en een aantal enkele deuren en dubbele inrijdeuren. In de tweede bouwlaag domineert een glaspui, die vrijwel het gehele gevelvlak beslaat. In de houten lichtkap bevinden zich aaneengesloten vensterstrips.

In de hoofd vleugel aan de Kanaalweg bevonden zich onder meer een instrumentengalerij, laboratoriumzalen, een collegezaal, docentenkamers, conciërgewoning en verzamelingszalen. In het haakse daarop staande volume met plat dak bevonden zich onder meer ijklokken en laboratoria. In het volume, dat op zijn beurt weer parallel staat aan het hoofdvolume met het wolfsdak en de

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

traptorens, bevonden zich laboratoria, practica-zalen en twee grote collegezalen. Het interieur heeft de historische indeling en detaillering nagenoeg behouden. Er bevinden zich oorspronkelijke granito-vloeren. De gangen, waarvan de plafonds bestaan uit troggewelven, worden geleed door spitsbogen. Het plafond van de gang naar het dynamolokaal heeft ijzeren profielen. De ruiten in de deuren, zij- en bovenlichten van de getoogde tochtportalen bestaan uit gekleurd glas-in-lood. Overigens ramen met glas-in-lood met gekleurde sierranden. De tochtdeuren zijn uitgevoerd met koperen handlijsten. Ramen en paneel- en glasdeuren hebben voor het merendeel het oorspronkelijke sluitwerk behouden. In de trappenhuizen granieten bordestrappen, sierlijk smeedwerk en houten handlijsten. Op de kapverdieping bevinden zich twee collegezalen met gespiegelde plattegronden, die zich geheel in originele staat bevinden. De kapconstructie bestaat uit vier stalen geklinknagelde spanten. Verder bevinden zich in de zalen een houten vloer, houten toonbank met melkglas, klapstoelen, paneeldeuren, zuurkast, bordkasten en een balkon. Dit balkon is bereikbaar via een wenteltrap in de hoektoren. De deuren van deze zalen zijn uitgerust met smeedijzeren deurstoppen.

De constructie van het dynamolokaal bestaat uit ijzeren, geklinknagelde spanten, die de gehele breedte van de hal overspannen en het dak dragen. De lichtkap wordt eveneens door ijzeren spanten gedragen. De gemetselde muren bevatten getoogde nissen, waarin zich de vensters bevinden. De hijsinstallatie is bewaard gebleven. Het interieur van de dienstwoning heeft de oorspronkelijke indeling en detaillering grotendeels behouden.

Waardering

Het voormalige laboratorium van de afdeling Physica en Electrotechniek van de Polytechnische school is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als uitdrukking van een specifieke functie, namelijk een laboratorium van een polytechnische school, en vanwege de plaats die het inneemt in de geschiedenis van de Technische Universiteit Delft;
- als voorbeeld van de bouwstijl, namelijk de Neo-Gothiek, vanwege de plaats die het inneemt in het oeuvre van de rijksarchitect Van Lokhorst en vanwege de karakteristieke hoofdvorm, materiaalgebruik, detaillering en interieur en de hoge mate van gaafheid en zorgvuldige afwerking daarvan.

Het laboratorium heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan het Rijn-Schiekanaal en de ruimtelijk-functionele en visuele relatie met de omringende gebouwen van de TU-wijk.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Laboratorium

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 525244

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 mei 2002
Kadaster deel/nr	82922/149

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Delft	Delft	Zuid-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Delft	A			9844

Omschrijving**

Inleiding

KETELHUIS met SCHOORSTEEN en MACHINISTENWONING uit 1903 in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant. Het ketelhuis zou dienst moeten doen voor een aantal, destijds nog deels te realiseren, gebouwen van de Polytechnische school (later TU) in het bouwblok omgeven door Kanaalweg, Mijnbouwplein, Mijnbouwstraat en Julianalaan.

Het ligt ten westen van het voormalige laboratorium voor Physica en Electrotechniek, langs de verhoogd liggende aanrit van de brug over het Rijn-Schiekanaal.

Omschrijving

Samengesteld bouwvolume opgetrokken in baksteen vanuit een nagenoeg rechthoekige plattegrond, dat bestaat uit een samenstel van bouwvolumes onder zadeldaken, gebroken zadeldaken en platte daken met een groot aantal kleine gemetselde schoorstenen en op de zuidwesthoek een hoge schoorsteen. Tussen de woning en het dienstgebouw bevindt zich een kleine binnenplaats, die afgesloten is van de weg door een gemetselde muur, waarin zich een deur bevindt. Het pand is opgetrokken in kruisverband. De zadeldaken zijn gedekt met kruispannen. De lekdorpels en doorlopende waterlijst op plinthoogte - ter afsluiting van het trasraam - bestaan uit natuursteen. Ramen, dakkapellen en daklijsten zijn van hout.

De woning bestaat uit een T-vormige hoofdmassa van één bouwlaag met haaks op elkaar sluitende zadeldaken. Het westelijke schild wordt doorsneden door een dakkapel. De kopgevels zijn afgewerkt met eenvoudige windveren. De woning is uitgevoerd met divers typen vensters, waaronder rechtgesloten vensters met ontlastingsbogen, waarin zesdelige, houten schuiframen zijn geplaatst. Er zijn rijk gesmede sierankers toegepast. De oostelijke kopgevel bevat rechts een deur met driedelig bovenlicht en in de middenas een groot, rechtgesloten venster met samengesteld raam. Dit raam bestaat uit een zesdelig schuifraam geflankeerd door driedelige ramen. In de top bevindt zich een zesdelig schuifraam. De noordelijke kopgevel bevat op de eerste laag twee schuiframen met in de top één

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schuifraam. De zuidelijke gevel van de woning bevat een nevenentree met hardstenen stoep en houten, dubbele naar binnen slaande terrasdeuren met zij- en bovenlichten. Aan de westzijde van de woning bevindt zich een plat bouwvolume van één bouwlaag. Op het dak bevinden zich houten lichtkappen met zadelpapje en rondom tweedelige ramen. De noordelijke gevel van deze uitbouw bevat een gekoppeld venster met een gemetselde penant, waarboven twee ontlastingsbogen. Het venster bevat twee zesdelige ramen. In de westelijke gevel bevinden zich rechtgesloten vensters, die telkens twee aan twee gerangschikt zijn met een smalle muurdam ertussen en waarin vierdelige ramen zijn geplaatst. Aan weerszijden van een centraal geplaatste deur met meerruitsbovenlicht bevinden zich drie van deze gekoppelde vensters.

Ten zuiden van de woning - aan het Kanaalpad - liggen twee volumes van één bouwlaag met gebroken zadeldak en lichtkap, die ongelijk in hoogte en grootte zijn. De gevels van deze twee volumes zijn geleed door traveeën met lisenen, die bovenaan afgesloten zijn met hardsteen. De plint is afgesloten met een hardstenen lijst. Ook onder de vensters loopt een doorlopende hardstenen waterlijst. De gevels zijn afgesloten met sierranden van metselwerk. Tussen de lisenen in een spaarveld gekoppelde vensters met gemetselde muurdammen en ontlastingsbogen, waarin zesdelige ramen met tweedelig klepraam bovenin geplaatst zijn. De oostgevel van het noordelijke volume bestaat uit vier traveeën. In de tweede travee van links bevindt zich een entree; in de overige tweedelige vensters. De rechtgesloten entree bevat een dubbele deur met vierdelig bovenlicht. De westgevel bevat vier tweedelige vensters. De oostgevel van het zuidelijke volume bestaat uit vier traveeën met in de eerste en vierde een entree, daartussen driedelige vensters. De twee identieke ingangspartijen bestaan uit een rechtgesloten opening waarin een dubbele houten deur met zes ruiten, waarboven een achtdelig bovenlicht en vier vierruits zijlichten. In de westgevel bevinden zich vier driedelige vensters. In de kopgevels van het grote, zuidelijke volume rechtgesloten tweedelige vensters met gemetselde tussenstijl met twee stalen ramen met acht ruiten.

De schoorsteen, die alleen via rookkanalen met het ketel- en stookhuis verbonden is, heeft een achthoekige basis, waarvan één zijde afgeplat is. De ronde schacht wordt door rondlopende banden geleed en is bovenaan verrijkt met geel siermetselwerk en een iets sterker uitkragende band.

Het interieur heeft de oorspronkelijke indeling grotendeels behouden. Het ketelhuis bevat een lichtkap, stalen gordingen met ijzeren spanten met spankabels als stabiliteitsverband, houten dakbeschot, houten opgeklampte deuren, een verlaagd, betegeld deel met olietanks en (gedeeltelijk aanwezig) de stookkanalen naar de schoorsteen. De dienstwoning bevat hardstenen dorpels en neuten, paneeldeuren (afgetimmerd), opkamer (met keuken) met eronder een kelder met troggewelven en ijzeren liggers en groene en gele plavuizen, tochtdeur met bovenlicht en roeden.

Waardering

Het ketelhuis met schoorsteen en machinistenwoning is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als herkenbaar voorbeeld van een ketelhuis met schoorsteen en machinistenwoning van omstreeks 1900, en vanwege de plaats die het als onderdeel van het voormalig laboratorium van de Afdeling Physica en Electrotechniek inneemt in de geschiedenis van de Technische Universiteit Delft;

- vanwege de karakteristieke hoofdvorm, materiaalgebruik, detaillering en (gedeelten van het) interieur en de redelijke mate van gaafheid daarvan.

Het heeft als onderdeel van het universiteitscomplex stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan het Rijn-Schiekanaal en de ruimtelijk-functionele en visuele relatie met de omringende gebouwen van de TU-wijk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Industrie

Functie

Machinistenwoning

Ketelhuis